
OFFERYNNAU STATUDOL CYMRU

2011 No. 704

Rheoliadau'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol (Trefniadau Pryderon, Cwynion ac Iawn) (Cymru) 2011

RHAN 6

IAWN

Dyletswydd i ystyried iawn

25.—(1) Pan fo corff cyfrifol sy'n gorff GIG Cymru yn ymgymryd ag ymchwiliad i bryder yn unol â rheoliad 23, a'r corff GIG Cymru hwnnw yn penderfynu bod, neu y gallai fod atebolrwydd cymwys, rhaid iddo benderfynu, yn unol â darpariaethau'r Rhan hon, pa un a ddylid cynnig iawn i'r claf ai peidio.

(2) Caiff corff GIG Cymru wneud cynnig o iawn os cadarnheir, yn unol â darpariaethau'r Rheoliadau hyn, bod atebolrwydd cymwys yn bodoli.

Ymateb i ymchwiliad o dan reoliad 23 pan benderfynir bod, neu y gall fod, atebolrwydd cymwys

26.—(1) Pan fo corff GIG Cymru, ar ôl cynnal ymchwiliad o dan reoliad 23, o'r farn bod neu y gall fod, atebolrwydd cymwys, rhaid i'r corff GIG Cymru hwnnw baratoi adroddiad interim, sydd—

- (a) yn crynhoi natur a sylwedd y mater neu'r materion a hysbyswyd yn y pryder;
- (b) yn disgrifio'r ymchwiliad a ymgwymerwyd yn unol â rheoliad 23;
- (c) yn disgrifio pam, ym marn y corff GIG Cymru, y mae neu y gall fod atebolrwydd cymwys;
- (ch) yn cynnwys copi o unrhyw gofnodion meddygol perthnasol;
- (d) yn esbonio bod mynediad at gyngor cyfreithiol ar gael yn ddi-dâl yn unol â darpariaethau rheoliad 32;
- (dd) yn esbonio bod gwasanaethau eiriolaeth a chefnogaeth ar gael, a allai fod o gymorth;
- (e) yn esbonio'r weithdrefn a ddilynir er mwyn penderfynu a oes atebolrwydd cymwys yn bodoli ai peidio, a'r weithdrefn ar gyfer cynnig iawn os canfyddir bod atebolrwydd cymwys o'r fath yn bodoli;
- (f) yn cadarnhau y rhoddir ar gael gopi o adroddiad yr ymchwiliad y cyfeirir ato yn rheoliad 31, pan baratoir ef, yn unol â darpariaethau'r rheoliad hwnnw i'r person sy'n ceisio iawn;
- (ff) yn cynnwys manylion am yr hawl i hysbysu pryder i Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru;
- (g) yn cynnig cyfle i'r person sy'n ceisio iawn drafod cynnwys yr adroddiad interim gyda'r swyddog cyfrifol neu berson sy'n gweithredu ar ei ran; ac
- (ng) wedi ei lofnodi gan y swyddog cyfrifol neu berson sy'n gweithredu ar ei ran.

(2) Ac eithrio pan fo paragraff (3) yn gymwys, rhaid i gorff GIG Cymru gymryd pob cam rhesymol i anfon adroddiad interim at y person a hysbysodd y pryder o fewn cyfnod o ddeg ar hugain o ddiwrnodau gwaith sy'n cychwyn gyda'r diwrnod y cafodd y hysbysiad o bryder.

(3) Os na all corff GIG Cymru ddarparu adroddiad interim yn unol â pharagraff (2), rhaid iddo—

- (a) hysbysu'r person a hysbysodd y pryder o hynny, gan esbonio'r rheswm; a
- (b) anfon yr adroddiad interim cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol ac o fewn cyfnod o chwe mis sy'n cychwyn gyda'r diwrnod y cafodd yr hysbysiad o bryder.

(4) Os yw amgylchiadau eithriadol yn peri na ellir cadw at y cyfnod o chwe mis, rhaid i'r corff GIG Cymru hysbysu'r person a hysbysodd y pryder o'r rhesymau am yr oedi a pha bryd y gellir disgwyl cael yr adroddiad interim.

(5) Rhaid darparu adroddiad yr ymchwiliad, y cyfeirir ato yn rheoliad 31, i'r person a hysbysodd y pryder neu i'w gynrychiolydd cyfreithiol cyn gynted ag y bo'n rhesymol ymarferol, a hynny ddim hwyrach na deuddeng mis ar ôl y dyddiad y cafodd y corff GIG Cymru yr hysbysiad o bryder.

(6) Os yw amgylchiadau eithriadol yn peri na ellir cadw at y cyfnod o ddeuddeng mis, rhaid i'r corff GIG Cymru hysbysu'r person a hysbysodd y pryder neu ei gynrychiolydd cyfreithiol o'r rhesymau am yr oedi a pha bryd y gellir disgwyl cael adroddiad yr ymchwiliad.

Ffurf o iawn

27.—(1) Mae iawn o dan y Rhan hon yn cynnwys—

- (a) gwneud cynnig o ddigollediad i fodloni unrhyw hawl i ddwyn achos sifil mewn perthynas ag atebolrwydd cymwys;
- (b) rhoi esboniad;
- (c) gwneud ymddiheuriad ysgrifenedig; ac
- (ch) rhoi adroddiad ar y modd y gweithredwyd, neu y gweithredir yn y dyfodol, i rwystro achosion cyffelyb rhag digwydd eto.

(2) Caiff yr iawn y caniateir ei gynnig yn unol â rheoliad 27(1)(a) fod ar ffurf ymuno mewn contract i ddarparu gofal neu driniaeth neu ar ffurf digollediad ariannol, neu'r ddau.

Argaeledd iawn

28.—(1) Nid oes iawn ar gael mewn perthynas ag atebolrwydd sydd, neu a fu, yn destun achos sifil.

(2) Os cychwynnir achos sifil o'r fath yn ystod ystyriaeth o iawn gan gorff GIG Cymru, rhaid terfynu'r ystyriaeth o iawn gan y corff GIG Cymru yn unol â'r Rheoliadau hyn, a rhaid i'r Corff GIG Cymru hysbysu'r person a hysbysodd y pryder, yn unol â hynny.

Iawn — digollediad ariannol

29.—(1) Caiff corff GIG Cymru wneud cynnig o iawn am atebolrwydd cymwys ar ffurf digollediad ariannol pan nad yw'r swm yn fwy nag £25,000.

(2) Pan fo corff GIG Cymru o'r farn bod y gwerth sydd i'w briodoli i'r atebolrwydd cymwys yn fwy na £25,000, rhaid peidio â chynnig iawn ar ffurf digollediad ariannol yn unol â'r Rhan hon.

(3) Os yw corff GIG Cymru, yn unol â pharagraff (2), o'r farn yr eir dros ben y terfyn ariannol a bennir gan y Rheoliadau hyn, ac os daw'r ymchwiliad a gynhelir gan y corff GIG Cymru i'r casgliad bod atebolrwydd cymwys, caiff y corff GIG Cymru ystyried gwneud cynnig o setliad y tu allan i ddarpariaethau'r Rheoliadau hyn.

(4) Cyfrifir yr iawndal am boen, dioddefaint a cholled amwynder ar sail y gyfraith gyffredin. Caiff Gweinidogion Cymru, o bryd i'w gilydd, ddyroddi tariff digolledu.

(5) Os dyroddir tariff yn unol â pharagraff (4), mae cyrff GIG Cymru i'w ddefnyddio at ddibenion canllaw wrth ystyried swm y digollediad ariannol sydd i'w gynnig yn unol â'r Rhan hon.

Atal dros dro gyfnod y cyfyngiad

30.—(1) Yn ystod y cyfnod pan fo atebolrwydd yn destun cais am iawn o dan y Rhan hon, atelir unrhyw gyfnod cyfyngiad ar gyfer dwyn achos sifil mewn perthynas â'r atebolrwydd hwnnw, a ragnodir gan neu o dan Ddeddf Cyfyngiadau 1980⁽¹⁾ neu unrhyw ddeddfiad arall, ac ni fydd amser yn treiglo at ddibenion cyfrifo unrhyw derfynau amser a ragnodir gan y deddfiadau hynny.

(2) At ddibenion y Rhan hon, ystyrir bod atebolrwydd yn destun cais am iawn am gyfnod—

- (a) sy'n cychwyn gyda'r dyddiad y cafodd y corff GIG Cymru yr hysbysiad o bryder dechreuol a ddaeth yn gais am iawn; a
- (b) yn ddarostyngedig i baragraffau (3), (4) a (5), sy'n parhau hyd at, a chan gynnwys, y dyddiad y mae'r claf neu ei gynrychiolydd yn derbyn cynnig o ddigollediad ariannol a wnaed yn unol â rheoliad 33 drwy lofnodi cytundeb ffurfiol ac ildiad cyfreithiol yn unol â rheoliad 33(d), neu hyd nes bo'r claf neu ei gynrychiolydd yn gwrthod cynnig o ddigollediad o'r fath.

(3) Nid ystyrir mwyach bod atebolrwydd yn destun cais am iawn ymhen naw mis calendr o'r dyddiad pan wneir cynnig o ddigollediad ariannol gan y corff GIG Cymru mewn perthynas â'r atebolrwydd hwnnw.

(4) Mewn achosion pan fo cymeradwyaeth llys yn ofynnol ar gyfer setliad a gynigir, megis yn yr amgylchiadau a amlinellir yn rheoliad 33(dd), os bydd cyfyngiad amser yn fater perthnasol, atelir cyfnod y cyfyngiad dros dro, tan y dyddiad y cymeradwyir y setliad gan y llys.

(5) Mewn achosion pan fo corff GIG Cymru yn dynodi, yn unol â rheoliad 33, ei fod o'r farn nad oes atebolrwydd cymwys, ac wedi penderfynu peidio â gwneud cynnig o iawn, nid ystyrir mwyach bod atebolrwydd yn destun cais am iawn ymhen naw mis calendr o'r dyddiad y rhoddodd y corff GIG Cymru hysbysiad o'i benderfyniad yn unol â rheoliad 33.

Adroddiad yr ymchwiliad

31.—(1) Rhaid i gorrff GIG Cymru sicrhau bod canfyddiadau'r ymchwiliad i bryder, pan fo person yn ceisio iawn o dan y Rhan hon, yn cael eu cofnodi mewn adroddiad ar yr ymchwiliad.

(2) Rhaid i adroddiad ar ymchwiliad gynnwys y canlynol—

- (a) copi o unrhyw dystiolaeth feddygol a gomisiynwyd yn unol â'r Rhan hon er mwyn penderfynu a oes atebolrwydd cymwys ai peidio, neu a gomisiynwyd i ganfod cyflwr a phrognosis;
- (b) hysbysiad gan y corff GIG Cymru yn cadarnhau a oes, yn ei farn ef, atebolrwydd cymwys ai peidio; ac
- (c) esboniad o'r farn a fynegir yn is-baragraff (b).

(3) Ac eithrio pan fo paragraff (4) yn gymwys, rhaid i'r corff GIG Cymru ddarparu copi o adroddiad yr ymchwiliad i'r person sy'n ceisio iawn o dan y Rhan hon, neu ei gynrychiolydd, o fewn y terfyn amser a bennir yn rheoliad 26(5) a (6).

(4) Nid oes angen i'r corff GIG Cymru ddarparu copi o adroddiad yr ymchwiliad—

- (a) cyn gwneud cynnig o iawn o dan y Rhan hon;

(1) 1980 p.58.

- (b) cyn rhoi hysbysiad o'i benderfyniad i beidio â gwneud cynnig o iawn;
- (c) os terfynir, am unrhyw reswm, yr ymchwiliad i'r iawn yn unol â'r Rhan hon; neu
- (ch) pan fo'r adroddiad yn cynnwys gwybodaeth sy'n debygol o beri niwed neu drallod sylweddol i'r claf neu i geisydd arall am iawn.

Cyngor cyfreithiol a chyfarwyddo arbenigwyr meddygol

32.—(1) Pan fo corff GIG Cymru wedi penderfynu, yn unol â rheoliad 26 a'r Rhan hon, bod, neu y gall fod, atebolrwydd cymwys, rhaid i'r corff GIG Cymru sicrhau—

- (a) bod cyngor cyfreithiol ar gael i berson sy'n ceisio iawn o dan y Rhan hon, yn unol â darpariaethau canlynol y rheoliad hwn; a
- (b) os oes angen cyfarwyddo arbenigwr neu arbenigwyr meddygol, y cyflawnir y cyfarwyddo ar y cyd gan y corff GIG Cymru a'r person a hysbysodd y pryder yn unol â rheoliad 11.

(2) Rhaid ceisio cyngor cyfreithiol gan y ffyrniau cyfreithwyr hynny, yn unig, sydd ag arbenigedd cydnabyddedig ym maes esgeuluster clinigol. Cydnabyddir bod gan ffyrniau yr arbenigedd angenrheidiol os oes ganddynt o leiaf un partner neu gyflogai sy'n aelod o Banel Esgeuluster Clinigol Cymdeithas y Cyfreithwyr(2) neu Weithredu yn erbyn Damweiniau Meyddgol(3).

(3) Rhaid i gorff GIG Cymru sicrhau y bydd cyngor cyfreithiol di-dâl ar gael i'r person a hysbysodd y pryder mewn perthynas ag—

- (a) cyfarwyddo arbenigwyr meddygol ar y cyd, gan gynnwys ceisio eglurhad gan y cyfryw arbenigwyr ar faterion sy'n codi o'u hadroddiadau;
- (b) unrhyw gynnig a wneir yn unol â'r Rhan hon;
- (c) unrhyw wrthodiad i wneud cynnig o'r fath; ac
- (ch) unrhyw gytundeb setlo a gynigir.

(4) Rhaid i gost y cyfryw gyngor cyfreithiol a chostau sy'n codi o gyfarwyddo'r cyfryw arbenigwyr meddygol gael eu dwyn yn gyfan gwbl gan y corff GIG Cymru.

Iawn — hysbysu ynghylch penderfyniad

33. Pan fo corff GIG Cymru yn penderfynu gwneud cynnig o iawn ar ffurf digollediad ariannol neu ymuno mewn contract i ddarparu gofal neu driniaeth, neu'r ddau, neu'n penderfynu peidio â gwneud cynnig o iawn, ar y sail nad oes atebolrwydd cymwys, rhaid iddo—

- (a) anfon y cynnig, neu'r hysbysiad o'r penderfyniad i beidio â gwneud cynnig, at y person a hysbysodd y pryder o fewn deuddeng mis o'r dyddiad yr hysbyswyd y pryder i'r corff GIG Cymru. Os yw amgylchiadau eithriadol yn peri na ellir cadw at y cyfnod o ddeuddeng mis, rhaid i'r corff GIG Cymru hysbysu'r person a hysbysodd y pryder neu ei gynrychiolydd cyfreithiol o'r rhesymau am yr oedi a pha bryd y gwneir penderfyniad ynglŷn â'r cais am iawn;
- (b) hysbysu'r person hwnnw neu ei gynrychiolydd cyfreithiol bod rhaid iddo ymateb i'r cynnig o setliad neu'r penderfyniad i beidio â gwneud cynnig o setliad o fewn chwe mis o'r dyddiad y'i hysbysir o'r cynnig neu'r penderfyniad;

---

(2) Mae Cymdeithas y Cyfreithwyr yn rhedeg cynllun achredu ar gyfer cyfreithwyr a Chymrodyr Sefydliad y Gweithredwyr Cyfreithiol (ILEX) sy'n arbenigo mewn achosion o esgeuluster clinigol. Mae gan gyfreithwyr a Chymrodyr ILEX hawl i gael eu rhestru fel aelodau o Banel Esgeuluster Clinigol Cymdeithas y Cyfreithwyr os ydynt yn gallu dangos, yn unol â gweithdrefn gyhoeddedig Cymdeithas y Cyfreithwyr, fod ganddynt ddigon o arbenigedd mewn materion esgeuluster clinigol.

(3) Elusen yw Gweithredu yn erbyn Damweiniau Meddygol (AVMA) a sefydlwyd i hybu diogelwch cleifion. Mae'n rhedeg cynllun achredu ar gyfer cyfreithwyr a Chymrodyr Sefydliad y Gweithredwyr Cyfreithiol (ILEX). Gall cyfreithwyr a Chymrodyr ILEX sy'n gallu dangos eu bod yn bodloni meini prawf cyhoeddedig ar gyfer dangos arbenigedd ym maes esgeuluster clinigol ddod yn aelodau o Banel Esgeuluster Clinigol AVMA.

- (c) yn ddarostyngedig i baragraff (ch), rhoi gwybod, os na fydd yn bosibl, oherwydd amgylchiadau eithriadol, ymateb i'r cynnig o setliad neu'r penderfyniad i beidio â gwneud cynnig o setliad, o fewn chwe mis o ddyddiad y cynnig neu'r penderfyniad i beidio â gwneud cynnig, y bydd rhaid i'r person a hysbysodd y pryder neu ei gynrychiolydd cyfreithiol hysbysu'r corff GIG Cymru o'r rhesymau am oedi'r ymateb, a pha bryd y cyflwynir ymateb;
- (ch) rhoi gwybod i berson neu ei gynrychiolydd cyfreithiol, os gofynnir am estyn yr amser a ganiateir i ymateb i gynnig o setliad neu benderfyniad i beidio â gwneud cynnig o setliad, y bydd yn ofynnol ymateb o fewn naw mis calendr o ddyddiad y cynnig neu'r penderfyniad, gan mai'r dyddiad hwnnw, yn unol â rheoliad 30(3) a (5) yw dyddiad cychwyn cyfnod y cyfyngiad;
- (d) rhoi gwybod, os gwneir cynnig, y bydd y setliad a gynigir ar ffurf cytundeb ffurfiol, ac y bydd rhaid i'r cytundeb gynnwys ildiad o unrhyw hawl i ddwyn achos sifil mewn perthynas â'r atebolrwydd cymwys y mae'r setliad yn ymwneud ag ef;
- (dd) rhoi gwybod, mewn amgylchiadau priodol, y bydd y cytundeb setlo a gynigir yn ddarostyngedig i'w gymeradwyo gan lys, megis mewn achosion pan fo'r person y mae'r atebolrwydd cymwys yn ymwneud ag ef—
  - (i) yn blentyn; neu
  - (ii) heb alluedd yn yr ystyr a roddir i “capacity” yn Neddf Galluedd Meddyliol 2005(4); ac
- (e) rhoi gwybod, os yw'n ofynnol cael cymeradwyaeth llys ar gyfer setliad, y bydd rhaid i'r corff GIG Cymru dalu'r costau cyfreithiol rhesymol a fydd yn gysylltiedig â chael y cyfryw gymeradwyaeth.